

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU IIaPGW DLA OBSZARU DORZECZA NIEMNA

Załącznik C.4. Wykaz dokumentów oraz opracowań, w których znaleźć można szczegółowe wytyczne w zakresie sposobów doboru, planowania oraz realizacji prac oraz działań ujętych w projekcie IIaPGW

Nazwa dokumentu/programu	Zawartość dokumentu	Przykłady opracowań przywołanych w dokumencie - zawierających dalsze szczegółowe wytyczne
Krajowy program renaturyzacji wód powierzchniowych (KPRWP)	<p>Głównym celem programu było zaproponowanie Obszarów Priorytetowych (OP), w których działania renaturyzacyjne powinny zostać zrealizowane w pierwszej kolejności, biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe i ekonomiczne. W skali kraju przeprowadzono analizę skoncentrowaną na diagnozie problemów i zdefiniowaniu Obszarów Wymagających Renaturyzacji (OWR).</p> <p>Dokument wskazuje kierunek działań renaturyzacyjnych wpływających na poprawę wskaźników hydromorfologicznych. Zaproponowane potencjalne rozwiązania mają wpływ na zagospodarowanie zlewni oraz użytkowanie cieków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podręcznik dobrych praktyk renaturyzacji wód powierzchniowych.
Podręcznik dobrych praktyk renaturyzacji wód powierzchniowych	<p>Podręcznik opisuje zarówno kwestie rozpoznania terenowego, jak i określenia celów renaturyzacji poszczególnych kategorii wód, metod monitoringu, źródeł finansowania prac oraz wdrożenia i zarządzania projektami renaturyzacji.</p> <p>Opracowanie zawiera listę rozwiązań renaturyzacyjnych wraz z podaniem przykładów cieków. Znalazły się w nim również odwołania do literatury stanowiącej wytyczne lub przykłady zastosowania wskazanych w podręczniku rozwiązań.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych 2016. Wytyczne do realizacji zadań i obiektów małej retencji i przeciwdziałania erozji. • River Restoration Centre 2013. The Manual of River Restoration Techniques. • Halleraker i in. (2016). Working Group ECOSTAT report on common understanding of using mitigation measures for reaching Good Ecological Potential for heavily modified water bodies - Part 1: Impacted by water storage. EUR 28413 EN. Publications Office of the European Union, Luxembourg - dotyczy minimalizacji presji

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

Nazwa dokumentu/programu	Zawartość dokumentu	Przykłady opracowań przywołanych w dokumencie - zawierających dalsze szczegółowe wytyczne
		<p>związanych z piętrzeniem i sztucznym retencjonowaniem wód.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bussetini i in. (2018) Working Group ECOSTAT report on common understanding of using mitigation measures for reaching Good Ecological Potential for heavily modified water bodies - Part 2: Impacted by flood protection structures, EUR 29131 EN; Publications Office of the European Union, Luxembourg - dotyczy minimalizacji presji związanych z ochroną przeciwpowodziową; • Vartia i in. (2018) - Vartia K., Beekman J., Alves M., van de Bund W., Bussettini M., Döbbelt-Grüne S., Halleraker J. H., Karottki I., Kling J., Wallentin J. 2018. WG ECOSTAT report on common understanding of using mitigation measures for reaching Good Ecological Potential for Heavily Modified Water Bodies, EUR 29132 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg - dotyczy minimalizacji presji związanych z odwadnianiem terenów. • Prus P., Popek Z., Pawlaczyk P. (2018). Dobre praktyki utrzymywania rzek. Wyd. 2. WWF Polska. • Jeleński i Wyźga (2016) Możliwe techniczne i biologiczne interwencje w utrzymaniu rzek górskich. • Nawrocki (2016 red.) Przepławki dla ryb - projektowanie, wymiary, monitoring.

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

Nazwa dokumentu/programu	Zawartość dokumentu	Przykłady opracowań przywołanych w dokumencie - zawierających dalsze szczegółowe wytyczne
		W celu przygotowania wytycznych wykorzystano szereg publikacji naukowych oraz opracowań, które zostały wskazane w dokumencie. Powyższe pozycje stanowią przykłady odniesień literaturowych, na które powołują się autorzy opracowania.
Katalog dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania	W ramach katalogów przedstawione zostały charakterystyki proponowanych działań, cel i zakres stosowania, potencjalne skutki oraz związek z innymi działaniami. Opracowanie zawiera także zbiór informacji odnoszących się do dobrych praktyk wykonywania prac w wodach i sposoby minimalizacji ich negatywnych oddziaływań.	Katalog sam w sobie stanowi zbiór wytycznych/informacji, co sprawia, że pełni rolę przewodnika dla inwestorów realizujących projekty w zakresie prac utrzymaniowych i robót hydrotechnicznych, a także stanowi źródło wiedzy i narzędzie do promowania dobrych praktyk w zakresie zrównoważonego oraz oszczędnego gospodarowania zasobami środowiska. W celu przygotowania wytycznych wykorzystano szereg publikacji naukowych oraz opracowań, które zostały wskazane w dokumencie.

Nazwa dokumentu/programu	Zawartość dokumentu	Przykłady opracowań przywołanych w dokumencie - zawierających dalsze szczegółowe wytyczne
<p>Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu wraz ze Zbiorem zaleceń dobrej praktyki rolniczej mający na celu ochronę wód przez zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych</p>	<p>Zbiór zaleceń, których wdrożenie pozwoli na ograniczenie dopływu substancji odżywczych do wód powierzchniowych (co docelowo przełoży się na zmniejszenie intensywności procesu ich eutrofizacji) oraz wód podziemnych. W ramach dokumentu zostały przedstawione wytyczne w zakresie między innymi: dawek nawozów jakie powinny być stosowane na uprawach rolniczych i w ogrodnictwie, terminów i warunków stosowania nawozów (w tym, uwzględniając stosowanie nawozów w pobliżu cieków naturalnych, zbiorników wodnych, kanałów i rowów) jak również propozycję rozwiązań technicznych.</p>	<p>W celu przygotowania wytycznych wykorzystano szereg publikacji naukowych oraz opracowań, które zostały wskazane w dokumencie.</p>
<p>Kodeks doradczy dobrej praktyki rolniczej dotyczącej ograniczenia emisji amoniaku</p>	<p>Dokument ten stanowi uzupełnienie wymogów i zaleceń zawartych w „Zbiór zaleceń dobrej praktyki rolniczej mający na celu ochronę wód przez zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych” z rozwinięciem informacji w zakresie emisji amoniaku. W ramach opracowania przedstawiono wytyczne w ramach, których wdrożenie spowoduje spadek emisji amoniaku podczas całego cyklu jego wykorzystania tj. dawkowanie, utrzymanie zwierząt, aplikacja nawozów naturalnych, stosowanie nawozów mineralnych.</p>	<p>W celu przygotowania wytycznych wykorzystano szereg publikacji naukowych oraz opracowań, które zostały wskazane w dokumencie.</p>

Projekt „Opracowanie II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy wraz z dokumentami planistycznymi stanowiącymi podstawę do ich opracowania”, Nr Projektu: POIS.02.01.00-00-0016/16

Nazwa dokumentu/programu	Zawartość dokumentu	Przykłady opracowań przywołanych w dokumencie - zawierających dalsze szczegółowe wytyczne
Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS)	Plan zawiera 27 rodzajów działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.. Działania przyjęte w Planie to między innymi: zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych, retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych, zwiększanie lub odtwarzanie naturalnej retencji, podpiętrzenie wód jezior, budowa oraz przebudowa urządzeń melioracji wodnych.	nd.
Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (projekt VI aktualizacji)	Projekt Programu zawiera m.in. informację nt. możliwych do zastosowania rozwiązań ukierunkowanych na minimalizację ilości wytwarzanych osadów ściekowych w oczyszczalniach ścieków	„Ekspertyza, która będzie stanowić materiał bazowy do opracowania strategii postępowania z komunalnymi osadami ściekowymi na lata 2014-2020”. Ekspertyza opracowana na zlecenie GDOŚ przez Politechnikę Częstochowską w 2014